

Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling

Stappenplan voor het handelen bij signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling.

Deze meldcode is het voorbeeld voor alle scholen van de Stichting Katholiek Onderwijs West-Friesland

Inhoudsopgave

Stappenplan voor het handelen bij signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling.	3
Route bij signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling	5
I. Stappenplan bij signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling	6
Stap 1. In kaart brengen van signalen	6
Stap 2. Collegiale consultatie en zo nodig raadplegen van Veilig Thuis Noord-Holland Noord	8
Stap 3. Gesprek met de ouder	9
Stap 4. Weeg de aard en de ernst van het huiselijk geweld of de kindermishandeling	10
Stap 5. Beslissen: zelf hulp organiseren of melden	11
Stap 5a: Hulp organiseren en effecten volgen	11
Stap 5b: Melden en bespreken met de ouder	11
Contactgegevens Veilig Thuis Noord-Holland Noord	12
II. Verantwoordelijkheden van de school in het scheppen van een randvoorwaarden voor een veilig werk- en meldklimaat	13

Stappenplan voor het handelen bij signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling.

Stichting Katholiek Onderwijs West-Friesland, het bevoegd gezag van *de Bonifatius*

Overwegende:

- dat *de Bonifatius* verantwoordelijk is voor een goede kwaliteit van de dienstverlening aan zijn leerlingen en dat deze verantwoordelijkheid zeker ook aan de orde is in geval van dienstverlening aan leerlingen die (vermoedelijk) te maken hebben met huiselijk geweld of kindermishandeling;
- dat van de medewerkers die werkzaam zijn bij *de Bonifatius* op basis van deze verantwoordelijkheid wordt verwacht dat zij in alle contacten met leerlingen en ouders/verzorgers attent zijn op signalen die kunnen duiden op huiselijk geweld of kindermishandeling en dat zij effectief reageren op deze signalen;
- dat *de Bonifatius*, een meldcode wenst vast te stellen zodat de medewerkers die binnen *de Bonifatius* werkzaam zijn, weten welke stappen van hen worden verwacht bij signalen van huiselijk geweld of kindermishandeling;
- dat *de Bonifatius* in deze code ook vastlegt op welke wijze zij de medewerkers bij deze stappen ondersteunt;
- dat onder *huiselijk geweld* wordt verstaan: (dreigen met) geweld, op enigerlei locatie, door iemand uit de huiselijke kring, waarbij onder geweld wordt verstaan: de fysieke, seksuele of psychische aantasting van de persoonlijke integriteit van het slachtoffer, daaronder ook begrepen ouderenmishandeling, eerge relateerd geweld en vrouwelijke genitale verminking. Tot de huiselijke kring van het slachtoffer behoren: (ex)partners, gezinsleden, familieleden en huisgenoten;
- dat onder *kindermishandeling* wordt verstaan: iedere vorm van een voor een minderjarige bedreigende of gewelddadige interactie van fysieke, psychische of seksuele aard, die de ouders of andere personen ten opzichte van wie de minderjarige in een relatie van afhankelijkheid of van onvrijheid staat, actief of passief opdringen, waardoor ernstige schade wordt berokkend, of dreigt te worden berokkend aan de minderjarige in de vorm van fysiek of psychisch letsel, daaronder ook begrepen eerge relateerd geweld en vrouwelijke genitale verminking;
- dat onder *medewerker* in deze code wordt verstaan: de medewerker die voor *de Bonifatius* werkzaam is en die in dit verband aan leerlingen van de basisschool zorg, begeleiding, of een andere wijze van ondersteuning biedt;
- dat onder *leerling* in deze code wordt verstaan: de leerling aan wie de medewerker zijn professionele diensten verleent;

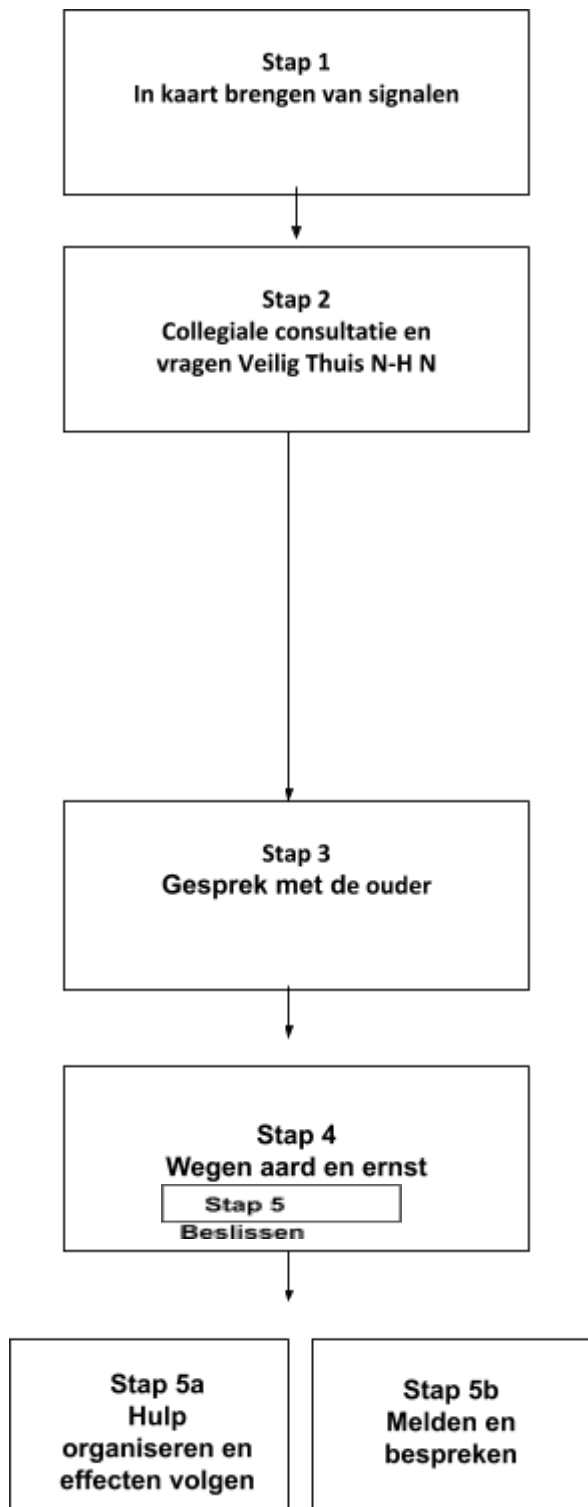

In aanmerking nemende

- de Wet maatschappelijke ondersteuning
- de Wet op de jeugdzorg;
- de Wet bescherming persoonsgegevens;
- de Wet op het primair onderwijs;
- het privacyreglement van *de Bonifatius*

Stelt de volgende Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling vast.

Route bij signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling

Stap 1: In kaart brengen van signalen

- Observeer
- Onderzoek naar onderbouwing
- Gesprek met ouders: delen van de zorg/signalen
- Overleg met intern begeleider en directie, actie richting stap 2 wordt vastgelegd.

Stap 2: Collegiale consultatie en raadplegen Veilig Thuis Noord-Holland Noord

- Consulteer interne en externe collega's tijdens:
  - o Een gesprek met directie en/of intern begeleider
  - o Overleg met het Ondersteuningsteam
  - o Overleg met het Ondersteuningsadviesteam
- Bi-lateraal overleg met jeugdarts, intern begeleider of andere betrokkenen, bijv. leerplichtambtenaar
- Maak gebruik van de Verwijsindex
- Consulteer ook Veilig Thuis N-H N

Stap 3: Gesprek met de ouder

- Gesprek met de ouder: delen van de zorg
- Uitkomsten consultaties bespreken met ouders

Stap 4: Wegen aard en ernst

- Weeg risico, aard en ernst van de kindermishandeling of huiselijk geweld af
- Vraag Veilig Thuis N-H N hier over een oordeel te geven.

Stap 5a: Hulp organiseren en effecten volgen

- Bespreek met de ouder welke hulp georganiseerd wordt
- Organiseer hulp door ouder en leerling door te verwijzen naar Veilig Thuis N-H N
- Monitor of ouder en leerling hulp krijgen
- Volg de leerling door observaties
- Volg de leerling door middel van van het ondersteuningsteam

Stap 5b: Melden en bespreken met de ouder

- Bespreek met de ouder uw voorgenomen melding
- Meld bij Veilig Thuis N-H N
- Volg de leerling en bel bij nieuwe/blijvende zorgen Veilig Thuis N-H N

I. Stappenplan bij signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling

Stap 1: In kaart brengen van signalen

- **Breng de signalen die een vermoeden van huiselijk geweld of kindermishandeling bevestigen of ontkrachten in kaart en leg deze vast.**
- **Leg ook de contacten over de signalen vast, evenals de stappen die worden gezet en de besluiten die worden genomen.**
- **Leg vast wie verantwoordelijk zijn voor deze stap in de organisatie.**

Bij vroegsignalering worden signalen gezien die duiden op een zorgelijke of mogelijk bedreigde ontwikkeling. Zelden zullen deze signalen direct duidelijkheid geven over de oorzaak zoals huiselijk geweld of kindermishandeling. Het is daarom verstandig uit te gaan van de signalen die u als leerkracht of andere betrokkene bij de leerling of in de interactie tussen ouder(s) en leerling waarneemt. In de signalenlijst uit de handleiding vindt u een overzicht van de signalen.

Maak bij het signaleren van huiselijk geweld of kindermishandeling gebruik van het signaleringsinstrument van uw organisatie of van de signaleringslijst Huiselijk geweld en kindermishandeling uit de bijbehorende handleiding.

In deze fase observeert u de leerling in de klas en eventueel daarbuiten (bijvoorbeeld tijdens een huisbezoek) waardoor u de signalen in kaart kunt brengen.

Het is gebruikelijk om in gesprek te gaan met de ouder(s) tijdens haal- en brengmomenten. Tijdens het uitwisselen over de activiteiten van de dag, de leerling en de feitelijkheden die u opvallen, krijgt u een beeld waardoor u ook met informatie van de ouder(s) de situatie in kaart kunt brengen. Daarnaast observeert u de ouder(s) en het kind tijdens overige contactmomenten. U verzamelt alle signalen waardoor u duidelijker krijgt of er zorgen zijn en welke zorgen dit zijn.

Alle gegevens die te maken hebben met het signaleren en handelen hoort u schriftelijk vast te leggen. Hierdoor kunt u later bij de inspectie verantwoording afleggen indien dit wordt gevraagd. U kunt dit vastleggen in het leerlingendossier, welke in een gesloten kast (met slot) of digitaal (met wachtwoord) wordt bewaard. Dit vanwege de privacy gevoelige gegevens die u verzamelt.

Leg in de leerlingdossier de volgende gegevens vast:

- Vermeld altijd datum, plaats, situatie en overige aanwezigen.
- Signalen die duidelijk maken welke zorgen u ziet, hoort of ruikt.
- Signalen die een vermoeden van huiselijk geweld of kindermishandeling bevestigen of ontkrachten.
- Contacten over deze signalen.
- Stappen die worden gezet.
- Besluiten die worden genomen.
- Vervolgaantekeningen over het verloop.

Beschrijf uw signalen zo feitelijk mogelijk, ouders hebben inzagerecht in het dossier:

- Worden ook hypothesen en veronderstellingen vastgelegd, vermeld dan uitdrukkelijk dat het gaat om een hypothese of veronderstelling. Maak een vervolgaantekening als een hypothese of veronderstelling later wordt bevestigd of ontkracht.
- Vermeld de bron als er informatie van derden wordt vastgelegd.
- Leg diagnoses alleen vast als ze zijn gesteld door een bevoegde medewerker.

Betreffen de signalen huiselijk geweld of kindermishandeling gepleegd door een medewerker, meld de signalen dan bij de leidinggevende of de directie, conform de *Wet Preventie en bestrijding van seksueel geweld en seksuele intimidatie in het onderwijs, artikel 4 Verplichting tot overleg en aangifte inzake zedenmisdriven (meld- en aangifteplicht)*. In dat geval is dit stappenplan niet van toepassing.

Stap 2: Collegiale consultatie en zo nodig raadplegen van Veilig Thuis Noord-Holland Noord.

- **Bespreek de signalen met een deskundige collega. Maak gebruik van de Verwijsindex om te zien of anderen ook zorgen hebben. Vraag zo nodig ook advies aan Veilig Thuis Noord-Holland Noord.**
- **Leg vast wie verantwoordelijk zijn voor deze stap in de organisatie.**

Consultatie is mogelijk met de volgende collega's: de intern begeleider die tevens aandachtsfunctionaris kindermishandeling is, een collega uit dezelfde klas, de directie, en/of de jeugdverpleegkundige of jeugdarts. Na consultatie wordt de leerling ter bespreking ingebracht in het ondersteuningsteam van de school. Na bespreking in het ondersteuningsteam is het mogelijk de leerling in te brengen bij het ondersteunings-adviesteam.

Om de leerling 'open' (niet anoniem) te bespreken in het ondersteuningsteam en/of ondersteuningsadvies-team of met andere externe deskundigen is toestemming van de ouder(s) vereist. Indien u in het contact transparant en integer bent, is de kans groot dat over deze zaken een open gesprek mogelijk is. In de meeste gevallen wordt toestemming door de ouder(s) gegeven. Gespreksvaardigheid om in gesprek te gaan over zorgen en het vragen om toestemming van de ouder(s) is een specifieke deskundigheid en kan door middel van scholing worden aangeleerd. Ook kunt u advies krijgen van het ondersteuningsadviesteam en/of Veilig Thuis Noord-Holland Noord over op welke wijze in gesprek kan worden gegaan met de ouder(s). Indien de ouder(s) weigert is dit een zorgelijk signaal en moet het worden meegenomen in de wegging. (Stap 4). De leerling kan overigens anoniem worden besproken wanneer de ouder(s) geen toestemming heeft gegeven, maar dit verdient niet de voorkeur vanwege de eventuele vervolgtacties.

Indien u ook maar enige twijfel heeft over de oorzaak van de situatie en/of eventuele mogelijke onveiligheid bij de leerling, moet u advies vragen bij Veilig Thuis Noord-Holland Noord. Deze organisatie kan een eerste wegging maken of het terecht is dat u zich zorgen maakt over deze situatie en of er mogelijk sprake kan zijn van kindermishandeling of huiselijk geweld. Zorgvuldig handelen vereist dat u nagaat of u advies moet vragen bij Veilig Thuis Noord-Holland Noord.

Bij bespreking in het ondersteuningsteam kan de ouder(s) worden uitgenodigd. Voor het bespreken in het ondersteuningsadviesteam wordt een intakegesprek met ouder(s) en/of leerkracht door het maatschappelijk werk of een ander lid van het ondersteuningsteam gevoerd. Door de ouder(s) continu te betrekken en in overleg te treden, is de kans groter dat de ouder(s) gemotiveerd is om de situatie te verbeteren en/of hulp te aanvaarden.

Alle betrokken partijen dienen zorgvuldig om te gaan met de privacy van de betreffende ouder(s) /het betreffende gezin/ het betreffende kind, waarbij rekening wordt gehouden met het privacyreglement van de SKO West-Friesland.

Noodsituaties

Bij signalen die wijzen op acuut en zodanig ernstig geweld dat uw ouder(s) of zijn gezinslid daartegen onmiddellijk moet worden beschermd, kunt u meteen advies vragen aan Veilig Thuis Noord-Holland Noord. Komt men daar, op basis van de signalen, tot het oordeel dat onmiddellijke actie is geboden, dan kunt u zo nodig in hetzelfde gesprek een melding doen zodat op korte termijn de noodzakelijke acties in gang kunnen worden gezet.

In noodsituaties kunt u overigens ook contact zoeken met de crisisdienst van Veilig Thuis Noord-Holland en/of de politie vragen om hulp te bieden.

Stap 3: Gesprek met de ouder(s)

- **Bespreek de signalen met de ouder(s).**
- **Hebt u ondersteuning nodig bij het voorbereiden of het voeren van het gesprek met de ouder(s), raadpleeg dan een deskundige collega en/of Veilig Thuis Noord-Holland Noord.**
- **Het gesprek met de ouder(s) wordt gevoerd door de directie en intern begeleider (aandachtsfunctionaris kindermishandeling) in samenwerking met de groepsleerkracht(en).**

1. Leg de ouder(s) het doel uit van het gesprek.
2. Beschrijf de feiten die u hebt vastgesteld en de waarnemingen die u hebt gedaan.
3. Nodig de ouder(s) uit om een reactie hierop te geven.
4. Kom pas na deze reactie zo nodig en zo mogelijk met een interpretatie van hetgeen u hebt gezien, gehoord en waargenomen. In geval van een vermoeden van (voorgenomen) vrouwelijke genitale verminking (meisjesbesnijdenis) neemt u met spoed contact op met Veilig Thuis Noord-Holland Noord.

In de meeste gevallen is het onduidelijk wat de oorzaken zijn van de signalen. Door ouders te informeren en uit te wisselen over de ontwikkeling van hun leerling, kunnen zorgen verduidelijkt, ontkracht of bekrachtigd worden. Nodig de ouder(s) expliciet uit tot het geven van zijn/haar mening en vraag door over leerling gerelateerde onderwerpen in de thuissituatie. Herkent de ouder(s) de situatie? Hoe gedraagt de leerling zich thuis? Hoe reageert de ouder(s) daarop? Hoe gaat het opvoeden thuis? Hoe reageert de leerling hierop? Hoe is de ontwikkeling van de leerling tot nu toe verlopen? Wat vindt de ouder(s) daarvan? Hoe ervaart de ouder(s) de opvoeding en zijn rol als ouder(s)?

Breng de ouder(s) na overleg met anderen op de hoogte. Informeer en wissel tijdens deze contacten continu uit over de ontwikkeling van de leerling en de zorgen die u hebt.

Indien een handelings- of begeleidingsplan wordt ingezet voor de leerling, bespreek dit met de ouder(s). Bespreek ook tussentijds en na afloop de resultaten van het handelings- of begeleidingsplan.

Indien de ouder(s) de zorgen herkent kan een begin worden gemaakt met het onderzoeken van kansen en oplossingen. Daarnaast kunnen handelingsadviezen worden uitgewisseld voor in de klas en thuis.

Indien tijdens het gesprek met de ouder(s) blijkt dat de zorgen een andere oorzaak heeft, kunt u dit traject afsluiten. U kunt de leerling en de ouder(s) binnen de interne en externe zorgstructuur van de school verder begeleiden.

Het doen van een melding bij Veilig Thuis Noord-Holland Noord zonder dat de signalen zijn besproken met de ouder(s), is alleen mogelijk als:

- de veiligheid van de ouder(s), die van u zelf, of die van een ander in het geding is; of
- als u goede redenen hebt om te veronderstellen dat de ouder(s) door dit gesprek het contact met u zal verbreken.

Bij het vragen van advies aan Veilig Thuis Noord-Holland Noord geldt dit niet, advies vragen mag altijd anoniem.

Stap 4: Weeg de aard en de ernst van het huiselijk geweld of de kindermishandeling

- **Weeg op basis van de signalen, van het ingewonnen advies en van het gesprek met de ouder(s) het risico op huiselijk geweld of kindermishandeling.**
- **Weeg eveneens de aard en de ernst van het huiselijk geweld of de kindermishandeling.**

Binnen het basisonderwijs wordt geen gebruik gemaakt van een risicotaxatie-instrument. Neem contact op met Veilig Thuis Noord-Holland Noord en laat hen deze weging maken.

Stap 5: Beslissen: zelf hulp organiseren of melden

Stap 5a: Hulp organiseren en effecten volgen

Meent u, op basis van uw afweging in stap 4, dat u de leerling en zijn gezin redelijkerwijs voldoende tegen het risico op huiselijk geweld of op kindermishandeling kunt beschermen:

- **organiseer** dan de noodzakelijke hulp;
- **volg de effecten van deze hulp; en**
- **doe alsnog een melding** als er signalen zijn dat het huiselijk geweld of de kindermishandeling niet stopt, of opnieuw begint.

Leg vast wie verantwoordelijk zijn voor deze stap in de organisatie.

Als u gebruik maakt van Veilig Thuis Noord-Holland Noord kunnen vanuit deze organisaties verdere acties worden gecoördineerd. Er wordt een case-manager aangesteld. Tijdens de zorgbespreking in het BJZ of Veilig Thuis N-H N wordt de hulpvraag van school en ouders besproken, de hulpvraag beoordeeld, een aanpak vastgesteld, handelingsadviezen voor de leerkracht gegeven en vindt advisering over verdere hulp plaats.

U bespreekt met de ouder(s) de uitkomst van de bespreking. Bespreek met de ouder(s) de verder te nemen stappen voor geadviseerde hulpverlening voor de leerling en/of de ouder. Geef informatie en maak afspraken over de eventuele indicaties die nodig zijn voor verdere hulp. Verwijs de ouder(s) door en vraag daarna of de ouder(s) is aangekomen bij de hulp.

Indien u voor een van voorgaande stappen ondersteuning nodig heeft, vraag deze aan bij de case-manager. Maak in de klas afspraken over begeleidings- en zorgbehoeften van de leerling. Stel een handelings- of begeleidingsplan op en voer dit uit. Deel de uitkomst van deze bespreking met de ouders.

Stap 5b: Melden en bespreken met de ouder(s)

Kunt u uw leerling *niet voldoende* tegen het risico op huiselijk geweld of kindermishandeling beschermen, of *twijfelt* u er aan of u hiertegen voldoende bescherming kunt bieden:

- **meld uw vermoeden bij Veilig Thuis Noord-Holland Noord;**
- **sluit bij uw melding zoveel mogelijk aan bij feiten en gebeurtenissen en geef duidelijk aan indien de informatie die u meldt (ook) van anderen afkomstig is;**
- **overleg bij uw melding aan Veilig Thuis Noord-Holland Noord wat u na de melding, binnen de grenzen van uw gebruikelijke werkzaamheden, zelf nog kunt doen om uw leerling en zijn gezinsleden tegen het risico op huiselijk geweld of op mishandeling te beschermen.**

Leg vast wie verantwoordelijk zijn voor deze stap in de organisatie.

Bespreek uw melding vooraf met de ouder(s)¹. U bespreekt de melding ook met de leerling wanneer deze 12 jaar of ouder is.

1. Leg uit waarom u van plan bent een melding te gaan doen en wat het doel daarvan is.
2. Vraag de leerling en/of ouder(s) uitdrukkelijk om een reactie.
3. In geval van bezwaren van de leerling en/of ouder(s), overleg op welke wijze u tegemoet kunt komen aan deze bezwaren.
4. Is dat niet mogelijk, weeg de bezwaren dan af tegen de noodzaak om uw leerling of zijn gezinslid te beschermen tegen het geweld of de kindermishandeling. Betrek in uw afweging de aard en de ernst van het geweld en de noodzaak om de leerling of zijn gezinslid door het doen van een melding daartegen te beschermen.
5. Doe een melding indien naar uw oordeel de bescherming van de leerling of zijn gezinslid de doorslag moet geven.
6. Volg de effecten van deze hulp; en
7. Doe opnieuw een melding als er signalen zijn dat het huiselijk geweld of de kindermishandeling niet stopt, of opnieuw begint.

---

¹ In de IZC of in overleg met de case-manager kan bepaald worden wie dit gesprek voert. Ook de omstandigheden en benodigde veiligheid dienen vooraf te worden besproken.

Van contacten met de leerling en/of ouder(s) over de melding kunt u afzien:

- als de veiligheid van de leerling, die van u zelf, of die van een ander in het geding is; of
- als u goede redenen hebt om te veronderstellen dat de leerling en/of de ouder(s) daardoor het contact met u zal verbreken.

Contactgegevens Veilig Thuis Noord-Holland Noord

Telefoonnummer: 0800-2000

E-mail: info@vtnhn.nl

Postadres: Postbus 224, 1800AE Alkmaar

Website: www.vooreenveiligthuis.nl

II Verantwoordelijkheden van de Bonifatius in het scheppen van randvoorwaarden voor een veilig werk- en meldklimaat

Om het voor medewerkers mogelijk te maken om in een veilig werkklimaat huiselijk geweld en kindermishandeling te signaleren en om de stappen van de meldcode te zetten, draagt de school er zorg voor dat:

De directie en/of bestuur

- de meldcode opneemt in het zorgbeleid en/of veiligheidsbeleid van de organisatie;
- een aandachtsfunctionaris huiselijk geweld en kindermishandeling aanstelt, bij de SKO West-Friesland is dit de intern begeleider;
- de deskundigheidsbevordering (zoals signaleren van kindermishandeling en huiselijk geweld, melden in de verwijzindex) voor zover nodig opneemt in het scholingsplan;
- regelmatig trainingen en andere vormen van deskundigheidsbevordering aanbiedt aan medewerkers, zodat medewerkers voldoende kennis en vaardigheden ontwikkelen en ook op peil houden voor het signaleren van huiselijk geweld en kindermishandeling en voor het zetten van de stappen van de code;
- de meldcode aansluit op de zorgstructuur van de organisatie;
- voldoende deskundigen intern en extern beschikbaar stelt om de medewerkers te kunnen ondersteunen bij het signaleren en het zetten van de stappen van de code;
- de werking van de meldcode regelmatig evalueert en zo nodig acties in gang zet om de toepassing van de meldcode te optimaliseren;
- binnen de organisatie en in de kring van ouders bekendheid geeft aan het doel en de inhoud van de meldcode;
- afspraken maakt over de wijze waarop de school zijn medewerkers zal ondersteunen als zij door ouders in of buiten rechte worden aangesproken op de wijze waarop zij de meldcode toepassen;
- eindverantwoordelijkheid draagt voor de uitvoering van de meldcode.

De intern begeleider (aandachtsfunctionaris kindermishandeling)

- functioneert als vraagbaak binnen de organisatie voor algemene informatie over (de meldcode) kindermishandeling;
- herkent signalen die kunnen wijzen op kindermishandeling of huiselijk geweld;
- heeft kennis van de stappen volgens de meldcode;
- stelt taken vast van een ieder (Wie doet wat wanneer);
- neemt deel aan het ondersteuningsteam
- voert de aansluiting van de meldcode op de zorgstructuur uit;
- legt samenwerkingsafspraken vast met ketenpartners;
- coördineert de uitvoering van de meldcode bij een vermoeden van huiselijk geweld en/of kindermishandeling;
- waakt over de veiligheid van de leerling bij het nemen van beslissingen;
- neemt zo nodig contact op met Veilig Thuis Noord-Holland Noord voor advies of melding.
- evalueert de genomen stappen met betrokkenen;
- ziet toe op zorgvuldige omgang met de privacy van het betreffende gezin;
- ziet toe op dossiervorming en verslaglegging.

Leerkracht

- herkent signalen die kunnen wijzen op kindermishandeling of huiselijk geweld;
- overlegt met de intern begeleider en directie bij zorg over een leerling aan de hand van waargenomen signalen die kunnen wijzen op kindermishandeling of huiselijk geweld;
- voert afspraken uit die zijn voortgekomen uit het overleg met de intern begeleider en directie, zoals observeren of een gesprek met de ouder(s);
- bespreekt de resultaten van deze ondernomen stappen met de intern begeleider en directie.

De directie, de leidinggevende en de medewerkers zijn niet verantwoordelijk voor:

- het vaststellen of er al dan niet sprake is van kindermishandeling of huiselijk geweld;
- het verlenen van professionele hulp aan ouders of leerlingen (begeleiding, therapie).